

GODIŠNJI ZBIRNI IZVJEŠTAJ O RADU INSTITUTA ZA HISTORIJU (2023.)

Vijeće Instituta za historiju je na 37. redovnoj sjednici održanoj 08. januara 2024. godine razmatralo i usvojilo sljedeći Godišnji zbirni izvještaj o radu Instituta za historiju:

1. Izbori u zvanja:

Dr. Ramiza Smajić (viša naučna saradnika za stariju historiju – osmanski period)

Dr. Edin Omerčić (naučni saradnik za modernu historiju)

2. Izdavačka djelatnost:

a) Edicija Historijske monografije

Hana Younis, *Svakodnevn život žena kroz sudske spise 1850-1914.*

Muamer Džananović, Jasmin Medić, Hikmet Karčić, *Nastanak Republike srpske. Od regionalizacije do strateških ciljeva (1991-1992).*

Hana Younis, *To be a qadi in a christian empire (1878-1914).*

Enes Dedić, *Bosnian Kingdom and Serbian Despotate (1402-1459).*

Sedad Bešlija, *Hercegovački sandžak u 17. stoljeću.*

b) Edicija Posebna izdanja

Bahar Arslan, *Drugo Ustavno doba i Republika (1908-1923): historijska, ideološka i fenomenološka komparacija.*

c) Edicija Časopisi

„Prilozi“ br. 52 (urednik: Sedad Bešlija)

„Historical searches/Historijska traganja“ br. 22 (urednik: Dženita Sarač-Rujanac)

c) Edicija Dokumenti

Enes Dedić, *Izvori za historiju Bosne i Hercegovine. Ispisi arhivske građe iz serije Acta Consili Maioris (1415-1497).*

d) Edicija: Memoari

Memoari Jelice Belović-Bernadžikovske (Ljube T. Daničić), (ur. Enes S. Omerović i Tomas J. Lis)

e) Specijalno izdanje (dugoročni projekat): Edicija *Historija Bosne i Hercegovine* (I-VI).

3. Dugoročni projekti:

Projekat: Historija Bosne i Hercegovine (realiziran)

Projekat: Smještaj Instituta za historiju (u toku)

Proces iznalaženja adekvatnog rješenja za poslovne prostorije Instituta je u toku. Nažalost, ovo pitanje još uvijek nije u prioritetu nadležnih institucija u Kantonu Sarajevo. U toku 2023. godine aktuelizirano pitanje preseljenja Instituta za historiju u zgradu u ulici Stjepana Tomića 1. Pregovori u vezi s tim će tek uslijediti početkom 2024. godine. Direktor Instituta je imenovao delegaciju za pregovore. Konačno rješenje za smještaj Instituta planiran je u Kampusu UNSA.

4. Bibliografija saradnika Instituta:

21 naučni i stručni članak u periodici (u 2020. - 12; u 2021. - 18; u 2022. - 20)

40 naučnih i stručnih članaka u Zbornicima radova ili kao poglavlja u knjigama (u 2020. - 15; u 2021. - 18; u 2022. - 12);

5 naučnih monografija (u 2020. - 2; u 2021. - 8; 2022. - 2)

52 referat na naučnim skupovima (u 2020. - 15; u 2021 - 31; 2022. - 32)

16 prikaza novijih historiografskih izdanja (u 2021. - 15; 2022. - 22)

5. Organizacija naučnih događaja:

Međunarodna naučna konferencija "Posljedice genocida nad Bošnjacima u Srebrenici: Socijalni, ekonomski, politički, demografski i kulturni razvoj Srebrenice (1995-2022)." Konferencija je održana u okviru obilježavanja 28. godišnjice od genocida počinjenog nad Bošnjacima, a konferenciju su organizovali Univerzitet u Sarajevu, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu i Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu.

6. Promocija izdanja Instituta za historiju:

Promocija časopisa „Prilozi“ br. 51 i „Historijska traganja“ br. 22, Rektorat UNSA, Sarajevo, 13. februar 2023. godine

Promocija knjige "Izvori za historiju Srednjovjekovne Bosne: (Ispisi iz knjiga tužbi Državnog arhiva u Dubrovniku: Lamenta de foris I-L, 1370-1483), 1-3", Svečana sala Rektorata UNSA, Sarajevo 27. februar 2023.

Promocija knjige "Bosansko Kraljevstvo i Srpska Despotovina (1402-1459)", Sarajevo, 14 april 2023; Visoko, 29. august 2023; Mostar, 22. novembar 2023.

Promocija knjige „Branko Mikulić. Politička biografija 1965-1989“ održana u Kristalnoj sali Općine Bugojno u Bugojnu 15. maja 2023.

Promocija knjige „Biti kadija u kršćanskom carstvu. Rad i osoblje šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini 1878-1914“, u sklopu Manifestacije XX dani Hasana Kaimije održana u sali Općinskog vijeća u Sapni, 6. juna 2023.

Promocija knjige „Identitet/i muslimana u Cazinskoj krajini, Sarajevo/Zagreb: Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu/Filozofski fakultet Univerziteta u Zagrebu, 2021. u Svečanoj sali Rektorata UNSA 20. juna 2023.

Promocija knjige „Žene u sudskim spisima odbjegle, preljubnice, rentijerke, zemljovlasnice“, u Svečanoj Sali rektorata UNSA, Sarajevo, 20. septembar 2023.

Promocija knjige „Identitet/i muslimana u Cazinskoj krajini, u Velikoj sali Vijeća kongresa bošnjačkih intelektualaca, 30. novembra 2023.

Promocija knjige „Hercegovački sandžak u 17. stoljeću“ u Svečanoj sali Rektorata Univerziteta u Sarajevu, 14. decembra 2023.

Promocija knjige „Migracije i Bosanski ejalet 1683-1718.“ u Svečanoj Sali Rektorata UNSA, 5. decembra 2023.

Promocija izdanja „Memoari Jelice Belović Bernadžikowski (Ljube T. Daničić)“, u Svečanoj Sali Rektorata UNSA, 21. decembra 2023.

Promocija edicije „Historija Bosne i Hercegovine“, Vijećnica, 28.12.2023.

Promocija knjige „Nastanak Republike Srpske: Od regionalizacije do strateških ciljeva (1991-1992)“ tokom 2023. godine u Sarajevu, Zvorniku, Goraždu, Maglaju, Kaknju, Brezi, Kladnju, Foči, Bihaću, Sanskom Mostu, Kozarcu, Prijedoru, Travniku, Tuzli, Visokom, Zenici, Ilijašu i Olovu.

Promocija projekta pod nazivom „Digitalizacija i izrada digitalnog kataloga/web shopa izdavaštva Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju“, javnosti predstavljen webshop Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju te završen proces popisa bibliotečkog fonda, Svečana sala Rektorata UNSA, 28.9.2023.

7. Biblioteka Instituta za historiju

U 2023. godini je, zajedničkim radom bibliotekara Igora Miškovića i stručne saradnice Anide Ibričić, nastavljeno sa popisom, bibliotečkom obradom i jednom vrstom revizije bibliotečkog fonda biblioteke. Tokom 2023. godine bibliotečki je obrađeno i unijeto u elektronsku bazu 3180 knjiga/časopisa i trenutno u elektronskoj bazi i inventarnim knjigama imamo 11.161 obrađenu i zavedenu knjigu i 4.753 časopisa. Time je okončan proces popisa bibliotečkog fonda. Započeto je unošenje fonda biblioteke u bazu COBISS, a za naše časopise Prilozi i Historijska traganja urađeni su univerzalni decimalni brojevi. Redovno su vršeni poslovi pozajmice i vraćanja bibliotečke građe biblioteke te odgovorano na zahtjeve za informacije koje su lično, putem e-maila uposlenici Instituta, studenti te druge osobe upućivali. Bibliotekari su redovno posjećivali prezentacije, promocije, predavanja te webinare koje je organizovao Univerzitet u Sarajevu ili NUB. Bibliotekar Mišković završio je obuku za obavljanje knjižničarskih / bibliotečkih poslova - COBISS kurs u NUB-u. Putem projekta

Erasmus + učestvovao je i na projektu International Credit Mobility koji se održao u Portugalu 22.- 26.5.2023. godine. U dva navrata po bibliotekama širom Bosne i Hercegovine distribuirana su izdanja Instituta otkupljena od strane Fondacije za bibliotečku djelatnost. Sva naša izdanja izašla u toku 2023. distribuirana s po institucijama/bibliotekama sa kojima imamo razmjenu, a istovremeno obavezni primjerci dostavljeni NUB. Posjetia je upriličena Sajmu knjige u Beogradu i tom prilikom pored nabavke novih knjiga za biblioteku napravljena je razmjena naših izdanja sa tri institucije sa kojima imamo saradnju. Kontinuirano su knjižare sa kojima imamo potpisane ugovore snabdijevane našim izdanjima za prodaju. Vršeni su svakodnevni rad na izdavanju knjiga naše biblioteke kako našim tako i vanjskim saradnicima, kao i osiguravanje međubibliotečke pozajmice za naše saradnike iz drugih biblioteka.

Kolegica Anida Ibričić, stručna saradnica u biblioteci, uzela je učešće u projektu izrade „Bibliografije radova o Islamskoj zajednici u periodu Kraljevine SHS“ koji sprovodi Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka te projektu „Islamska misao u periodičnim publikacijama na Balkanu“ koji sprovodi Balkan Studies Foundation iz Skoplja. Također, dio je projektnog tima na projektu „Sedma republika na sudu: lični dosijei oficira JNA kao dokazni materijal u bazama MKSJ“. Osim toga, Ibričić je napisala projekat podrške tehničkoj kulturi i inovatorstvu: "Digitalizacija i izrada digitalnog kataloga/web shopa izdavaštva Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju" koji je realiziran u tekućoj godini, završno sa 31.10.2023. godine. Finansiran od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine (7 650 KM) i Federalnog ministarstva kulture i sporta (10 000 KM). Učestvovala je na Naučnom skupu: „Bibliografija radova o Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini u Kraljevini SHS“ u organizaciji Instituta za islamsku tradiciju Bošnjaka, te održala predavanje i radionicu na temu „Zaštita i očuvanje kulturne baštine Bosne i Hercegovine kroz digitalizaciju“ na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Zatim, bila je na ERASMUS Teaching: Université catholique de Louvain u Belgiji i ERASMUS Training: Universidade NOVA de Lisboa, School of Social Sciences and Humanities, FCSH u Portugalu. Od ostalih aktivnosti, važno je izdvojiti da je pripremila dokumentaciju za aplikaciju časopisa „Prilozi“ za indeksiranje u Scopus bazu podataka, koja je uspješno okončana 28.12.2023. godine što je veliki uspjeh za Institut. Upisala je i Doktorski studij iz Informacijskih nauka na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

8. Međunarodna razmjena naučnog osoblja:

Dr. Enes Dedić (Njemačka, Španija, Sj. Makedonija, Italija)

Dr. Muhamed Nametak (Belgija)

Dr. Hana Younis (Portugal, Belgija)

MA Ajdin Muhedinović (Mađarska)

MA Anida Ibričić (Portugal)

Igor Mišković (Portugal)

9. Arhivska istraživanja saradnika:

Dr. Safet Bandžović (Novi Pazar)

Dr. Hana Younis (Istanbul, Doboј)

Dr. Muhamed Nametak (Livno)

Dr. Sedad Bešlija (Istanbul)

Dr. Enes S. Omerović (Beograd)

Dr. Edin Omerčić Beograd

Dr. Sabina Veladžić (Beograd)

MA Mehmed Hodžić (Doboј)

10. Naučni projekti podržani na Javnim pozivima:

1. „Politički sistem srednjovjekovne Bosne“ (voditelj: dr. Enes Dedić) (projekat finansiran od MNVOKS) - u toku
2. "Urbanizacija Bosne i Hercegovine u XX stoljeću – izvori, historiografija, nova istraživanja" (voditeljica: dr. Aida Ramić) (projekat finansiran od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke) – u toku
3. "Ekološke i društvene posljedice bespravne stambene izgradnje u socijalističkom Sarajevu" (voditeljica projekta dr. Aida Ramić) (projekat finansira od strane Ministarstva za nauku, obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo) – u toku
4. „Sedma republika na sudu: lični dosije i oficira JNA kao dokazni materijal u bazama MKSJ“ (voditelj: dr. Edin Omerčić) (projekat finansiran od Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo) - u toku
5. „Regalna prava bosanskih vladara i vlastelina u srednjem vijeku“ (voditelj: dr. Enes Dedić) (projekat finansira Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke) - u toku

Realizirani u 2023. godini:

1. "Uloga i značaj vode u razvoju Sarajeva kroz historiju" (voditelj: dr. Sedad Bešlija) (projekat finansira Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo)
2. "Preobrazbe porodice i društvenog položaja žene u diskursu i stvarnosti idejno-političkih sistema Bosne i Hercegovine u 19. i 20. stoljeću" (voditeljica: dr. Sabina Veladžić) (finansiran od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke)
3. Zbornika radova sa naučne konferencije „Prijelomne godine bosanskohercegovačke prošlosti“ (voditelj: dr. Sedad Bešlija) (projekat finansiran od Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo).
4. "Srednjovjekovni urbani prostori u Bosni: postanak, razvoj i tipologija" (voditelj: dr. Nedim Rabić) (projekat finansira Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo)

5. „Digitalizacija i izrada digitalnog kataloga/web shopa izdavaštva Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju“ (voditeljica: Anida Ibričić) (finansiran od MCP BiH i Federalno ministarstvo kulture i sporta)

6. Projekti finansirani od strane Fondacije za izdavaštvo: 1. Štampanje knjige: Memoari Jelice Belović Bernadžikovske, Zvornički sandžak u 17. st., Žene u sudskim spisima 1878-1914, plasman i promocija izdanja Instituta.

11. Časopis „Prilozi“ u „Scopus“ bazi podataka

„Prilozi“ Instituta za historiju, jedan od dva naučna časopisa Univerziteta u Sarajevu – Instituta za historiju koji je sada već obilježen kao vodeći bosanskohercegovački naučni časopis iz oblasti historije s polustoljetnom tradicijom publikovanja, prihvaćen je za indeksiranje u prestižnu svjetsku citatnu i bibliografsku bazu podataka Scopus. Ovo novo međunarodno priznanje časopisa došlo je veoma brzo, 28.12.2023. godine, nakon što je 22.11.2023. godine podnijet zahtjev da se časopis Prilozi uvrsti u Scopus. Uključivanje časopisa u ovu citatnu i bibliografsku bazu podataka predstavlja veliko priznanje i značajan korak prema još uspješnijem radu časopisa Prilozi, ali i Instituta za historiju. Cjelokupan proces pripreme i prijave časopisa Prilozi u Scopus bazu podataka uspješno je vodila Anida Ibričić, MA, stručna saradnica u Institutu.

12. Instrukcijski webshop - prvi na UNSA

Institut za historiju je prva organizaciona jedinica na Univerzitetu u Sarajevu koja je kreirala vlastiti webshop. Tim činom Institut je postavio nove standarde na Univerzitetu zahvaljujući angažmanu mladih akademskih saradnika. Radi se o projektu koji će omogućiti lakšu prodaju izdavaštva i time će povećati prihode Instituta, a pri tome ćemo svim zainteresiranim građankama i građanima u Bosni i Hercegovini, a i onima izvan zemlje, omogućiti da pristupe izdanjima Instituta i da ostvare uvid u sadržaj. Također, realizacijom ovoga projekta osigurana je promocija domaćih naučnih inovacija i osigurana je saradnja na međunarodnom nivou izradom prezentativne baze rada i djelovanja Instituta, te je realizacija ovakvog projekta značajna promocija ne samo za Institut nego i za Univerzitet u Sarajevu. Voditeljica projekta bila je Anida Ibričić, MA, stručna saradnica u biblioteci Instituta.

13. Nagrade i priznanja

a) Plaketa VKBI dodijeljena Institutu za historiju

U petak 22.12.2023. je povodom 31. godine od osnivanja Vijeća Kongresa bošnjačkih intelektualaca (VKBI) održana svečana akademija u velikoj sali Bošnjačkog Instituta Fondacija Adil Zulfikarpašić. Na svečanoj akademiji dodijeljena su priznanja VKBI u 2023. godini zahvalnice, plakete i priznanje Počasni član, laureatima koje je odlukama odredio Upravni odbor Vijeća. Među laureatima je i Institut za historiju UNSA u čije ime je Plaketu primio dr. Sedad Bešlija, direktor. Posebno je istaknut uspjeh Instituta u realizaciji projekta šestotomne edicije ‘Historija Bosne i Hercegovine’. Institut je plaketu dobio „za istaknut rad i dostignuća u naučno-istraživačkoj djelatnosti u akademskoj zajednici u Bosni i Hercegovini i

svijetu; saradnju sa Vijećem u smislu promicanja zajedničkih programskih načela, organiziranja i provođenja zajedničkih projekata, saradnje i promicanja koncepta Bosne i Hercegovine kao društva zajedničkih vrijednosti; unaprijeđenje i promociju naučno verificiranih činjenica o historiji Bosne i Hercegovine i njenog naroda“.

b) Federalna nagrada za nauku dr. Ramizi Smajić

Na prijedlog Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Vlada Federacije BiH donijela je Odluku o dodjeli federalnih nagrada za nauku za 2023. godinu. Ovom odlukom Vlada dodjeljuje federalne nagrade za izuzetno značajna dostignuća u naučno-istraživačkoj i istraživačko-razvojnoj djelatnosti, proširenje naučnih spoznaja i iskazane uspjehe u primjeni rezultata naučno-istraživačkog i istraživačko-razvojnog rada, koje su postigli naučnici i istraživači. Federalne nagrade za nauku za 2023. godinu dodjeljuju se za devet naučnika, a u skladu sa prijedlogom Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke koje je provelo konkursnu proceduru, selekciju, ocjenjivanje i rangiranje. Iz oblasti humanističkih nauka nagradu je dobila dr. Ramiza Smajić, viša naučna saradnica Instituta.

c) Nagrada „Ahmed Vali“ dr. Safetu Bandžoviću

Dana, 3. marta 2023. godine na svečanosti koja je održana u Novom Pazaru, dr. Safetu Bandžoviću, naučnom savjetniku u Institutu za historiju, dodijeljena je nagrada „Ahmed Vali“ koju dodjeljuje Kulturni centar Novi Pazar za ostvarenje u kulturi i umjetnosti za 2022. godinu. Dr. Bandžović je nagradu dobio za naučno životno djelo, s posebnim naglaskom na knjigu „Bošnjaci i antifašizam“.

d) Nominacija monografije dr. Sonje Dujmović u Poljskoj

Poljsko historijsko društvo – podružnica u Krakovu (Polskie Towarzystwo Historyczne – Oddział w Krakowie) i Odjel za historiju Jagelonskog univerziteta (Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego) od 2001. godine dodjeljuju Nagradu Waclaw Felczak i Henryk Wereszycki kao priznanje za iznimna postignuća nekom od poljskih ili stranih autora koji se bave historijom srednje i istočne Evrope za djela koja su objavljena u posljednje 3 godine. Nagrada se dodjeljuje svake godine, naizmjenično poljskom ili stranom autoru, a ove godine nagrađivani su strani autori. Među knjigama pristiglim na konkurs ove godine bila je i knjiga „Pod državnim okriljem: istorija djetinjstva u Bosni i Hercegovini 1878-1941“ naše kolegice dr. Sonje M. Dujmović, koja je ušla u uži krug i nominirana za glavnu nagradu, čime je Institutu za historiju i kolegici Dujmović odano priznanje za rad i ukazana velika čast.

14. Ostale aktivnosti

Institut je potpisao tri Ugovora o suizdavaštvu: Ugovor o suizdavaštvu autorskog djela sa Institutom za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava (17.03.2023.); Ugovor o suizdavaštvu i pravu objavljivanja sa JU „Centar za kulturu i turizam“ (27.10.2023)

i Ugovor o suizdavaštvu sa JU Historijski arhiv za djelo Memoari Jelice Belović Bernadžikovske (12.12.2023)

Direktor Instituta je upriličio posjetu, uz razmjenu izdanja, Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Rijeci i Splitu te Sveučilište u Zadru – Odsjeku za povijest, Zavodu za povijesne znanosti HAZU - Dubrovnik (Hrvatska) i Univerzitetu Ca Foscari Venecija (Italija). Institutska izdanja predstavljena su na Sajmu knjige u Skenderiji koji je održan 12-17.4.2023. godine. Također, dio uposlenika Instituta za historiju posjetili su Interliber sajam knjiga u Zagrebu koji je trajao u periodu 7-12.11.2023. i 66. Međunarodni beogradski sajam knjiga u periodu od 21. do 29. oktobra 2023. godine. Institut je na 64. godišnjicu postojanja upriličio promociju edicije „Historija Bosne i Hercegovine“ i na taj način obilježio 28. decembar, Dan Instituta.

15. Naučnoistraživačka oprema: 3 laptopa za saradnike Instituta, Printer za Cobiss i usisivač iz institutskog budžeta u vrijednosti od 5.489 KM. Usto, kroz aplicirane projekte na javne konkurse, saradnici su dobili vrijednu opremu za rad.

Sarajevo, 08. januar 2024.

Vijeće Instituta za historiju

